

Νηστεία! Στώμεν καλώς· στώμεν μετά φόβου· πρόσχωμεν! (Βασίλειος Γκρίλλας, Θεολόγος, ΜΑ Θεολογίας)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Για μια ακόμα φορά ο Θεός μας αξίωσε να εισέλθουμε σε ένα υπέροχο διάστημα της Εκκλησίας. Στο διάστημα της Αγίας Νηστείας. Και λέω εξ' αρχής «Αγία», διότι ότι πηγάζει εκ Θεού μόνο Άγιο είναι. Και επιμένω να γράφω την Νηστεία με «N» κεφαλαίο, διότι δεν νοείτε τίποτε το Άγιο να μην τονίζεται με κάθε τρόπο. Η Νηστεία είναι αγία εντολή εκ Θεού. Μάλιστα, είναι η πρώτη και η αφετηριακή εντολή που έδωσε ο Θεός στον άνθρωπο και μάλιστα εντός του Παραδείσου: «και ενετείλατο Κύριος ο Θεός τω Αδάμ λέγων· από παντός ξύλου του εν τω παραδείσω βρώσει φαγή, από δε του ξύλου του γινώσκειν καλόν και πονηρόν, ου φάγεσθε απ' αυτού· η δ' αν ημέρα φάγητε απ' αυτού, θανάτω αποθανείσθε» (Γεν. 2,16-17). Όλες οι άλλες εντολές και προτροπές ακολουθούν!

Η αφετηριακή τούτη εντολή, προ πάσης άλλης, δεν είναι σαφώς τυχαία. Αυτός ο

εξωτερικός περιορισμός στην βρώση, είναι η προπαίδευση του εσωτερικού περιορισμού της αυτεξουσιότητας. Αυτή η εξωτερική εντολή του προβλήματος τρώω ή δεν τρώω, είναι η εσωτερική επιλογή του συγκαταβαίνω στο θέλημα του Θεού ή δεν συγκαταβαίνω. Μα θα ρωτήσει κάποιος εύλογα: Τι σχέση έχουν τα φασόλια με το θέλημα του Θεού; Ή συγκρίνονται τα αλάδωτα και τα λαδερά με την θεία βουλή; Η απάντηση είναι απλή. Λυπάμαι που ίσως αυτή η απάντηση διασαλεύσει τα υψιπετή θεολογικά λόγια εγνωσμένων θεολόγων, αλλά η αλήθεια είναι ασύνθετη και απλή, όπως απλός και ασύνθετος είναι ο Αληθινός Θεός. Ναι! Η θεία βουλή έχει σχέση και με τα αλάδωτα και με τα λαδερά και με τα φασόλια... Ο Θεός στην εντολή προς τον Αδάμ, εξέφρασε την περί Νηστείας θεία βουλή Του με όχημα έναν καρπό! Γιατί; Γιατί ο άνθρωπος πρέπει να πορεύεται στο «καθ' ομοίωσιν» με υπέρβαση της καθημερινότητας. Με υπέρβαση των στοιχείων που τον περιβάλλουν. Με υπέρβαση σε κάθε τι που τον δένει στην παροντικότητα. Με υπέρβαση σε ότι θεωρεί απαραίτητο και τον κάνει να ξεχνά ότι απαραίτητος είναι μόνο ο Θεός! Γι' αυτό και χρόνια μετά ο Χριστός στα όμορφα λόγια του αναπτύσσει μοναδικά τούτη την αλήθεια και ερμηνεύει διακριτικά την εντολή της Νηστείας μέσα από την μοναδικότητα της υπέρβασης: *«Διά τούτο λέγω υμίν, μη μεριμνάτε τη ψυχή υμών τι φάγητε και τι πίνητε, μηδέ τω σώματι υμών τι ενδύσησθε· ουχί η ψυχή πλείον εστι της τροφής και το σώμα του ενδύματος; εμβλέψατε εις τα πετεινά του ουρανού, ότι ου σπεύρουσιν ουδέ θερίζουσιν ουδέ συνάγουσιν εις αποθήκας, και ο πατήρ υμών ο ουράνιος τρέφει αυτά· ουχ υμείς μάλλον διαφέρετε αυτών;»* (Ματθ. 6, 25-26).

Η εντολή της Νηστείας στον Αδάμ, στοχεύει όχι τυχαία σε μια μοναδική παιδαγωγική ανάπτυξης των δυνατοτήτων που κατέχει ο άνθρωπος ως εικόνα Θεού, για να ενεργεί την πορεία του προς το καθ' ομοίωσιν, ώστε να καταστεί αθάνατος και Θεός κατά χάριν, δια της μετοχής στις άκτιστες θείες ενέργειες. Αυτή η παιδαγωγική της Νηστεία εστιάζει κυρίως στα εξής:

α) Ο Θεός εντέλλεται την αποχή από την βρώση όχι από όλους τους καρπούς, αλλά μόνο από έναν. Απόλυτη η ευσπλαχνία του Δημιουργού στο δημιούργημα. Μέσα σε έναν ολόκληρο Παράδεισο, όπου βρίσκονται όλα τα αγαθά της Δημιουργίας, ο Θεός ασκεί την απαγόρευση χρήσης μόνο ενός καρπού! Σε σύνολο χιλιάδων και μυριάδων αγαθών, ο Θεός ζητά την αποχή από μόνο έναν. Απόλυτη θεία διάκριση και απόλυτη ευσπλαχνία και απόλυτη συγκατάβαση στην ανθρώπινη φύση. Ο Θεός που έπλασε τον άνθρωπο και «έθετο αυτόν εν τω παραδείσω της τρυφής» (Γεν. 2,15), δεν στερεί καμία τρυφή στον άνθρωπο, εκτός από έναν καρπό.

β) Η εντολή της Νηστείας στον Αδάμ, στοχεύει στην αυτοσυγκράτηση. Ο θεληματικός περιορισμός της ελευθερίας της βούλησης του ανθρώπου στην βούληση του Θεού, ισοδυναμεί με ταύτιση προς την απόλυτη ελευθερία. Ο άνθρωπος Αδάμ, καλείται να περιορίσει το δικό του «θέλω» προκρίνοντας εντός και εκτός του το θέλημα του Θεού. Η επίτευξη αυτής της πορείας, οδηγεί στην

ταύτιση με το θέλημα του Θεού. Ο Θεός όμως είναι η απόλυτη έκφραση της απόλυτης ελευθερίας. Ουσιαστικά δηλ., με την Νηστεία ο Θεός ζητά από τον Αδάμ να γίνει ένα με το Δημιουργό του.

γ) Ο φαινομενικός περιορισμός του ανθρώπινου θελήματος, δεν είναι μια βάσανος ζωής. Αντίθετα, είναι η επιταγή και η υπόδειξη της όντος ζωής. Είναι ο οδοδείκτης που δείχνει στον εκ του μη όντος πλασθέντα άνθρωπο, το πως θα ταυτιστεί απόλυτα με το είναι του Δημιουργού του, από όπου και λαμβάνει το ζην. Είναι η υπόδειξη μιας ενέργειας του ανθρώπου που καλείται να εναρμονιστεί πλήρως προς τις άκτιστες θείες ενέργειες για να συναντήσει η ζωή την Αυτοζωή και ο άνθρωπος τον Ζωοδότη.

δ) Φαινομενικά ο άνθρωπος Αδάμ, δέχεται την εντολή της Νηστείας για την ύπαρξη και τον εαυτό του. Λάθος θεώρηση τούτη. Όσο ο καρπός της νηστευτικής απαγόρευσης στέκει στο δέντρο της γνώσεως του καλού και του κακού, ο άνθρωπος νηστεύει υπέρ πάσης της Κτίσεως που περιλαμβάνει και τον εαυτό του. Η νηστεία του Αδάμ, αφήνει τον καρπό της Κτίσεως στην ανάπτυξή του. Η φύση δεν νηστεύει την ανάπτυξή της. Παραμένει στην αυτοτέλειά της. Η Νηστεία δεν είναι ατομικό γεγονός. Δεν είναι ατομική υπόθεση. Ο νηστεύων νηστεύει υπέρ πάσης της Κτίσεως και υπέρ πάσης ανθρώπινης υπάρξεως. Τρανή απόδειξη ο Χριστός. Νηστεύει ημέρες τεσσαράκοντα. Για ποιόν; Έχει ανάγκη ο Άγιος Θεός να νηστεύσει για να συντηρηθεί στην Αγιότητά Του; Όχι! Ο Χριστός νηστεύει για την αμαρτωλή Κτίση και τον αμαρτωλό άνθρωπο που ζει εν αυτή. Ομοίως, αυτός που δέχεται την εντολή του Θεού για να νηστεύσει, νηστεύει με επίγνωση ότι ζει στην κτιστή Δημιουργία και σε κοινωνία προσώπων. Νηστεύει, όχι για να συντηρηθεί στην αγιότητα της βαπτισματικής του χάριτος μόνο, αλλά για να αγιάσει ακόμα και τα μη βαπτισμένα που τον περιβάλλουν. Νηστεύει εξ αγίας εντολής και εντός αγιότητας για να αγιάσει τα πάντα.

[page_end]

Πολλά ακόμα θα μπορούσε ο νους να καταγράψει στο χαρτί. Ας πάμε όμως στο παρόν μας. Παρόλη την αγιότητα της εντολής, ο άνθρωπος με σκοτισμένο το νου και αμαυρωμένη την εικόνα του εκ της αμαρτίας, δυστυχώς στις μέρες μας, διαστρέφει και αυτόν τον εκ Θεού γνήσιο λόγο για την Νηστεία. Έτσι, παύει να νηστεύει. Η μη Νηστεία όπως την ορίζει η Εκκλησία, είναι για τον άνθρωπο μισή αμαρτία. Ναι! Μην σκανδαλίζεστε! Το να μη νηστεύει κάποιος είναι μισή αμαρτία. Το πλήρωμα της μέγιστης αμαρτίας συντελείται στην αιτιολόγηση για το ότι κάποιος δεν νηστεύει:

Ακούμε: «*Τα εισερχόμενα δεν βλάπτουν! Τα εξερχόμενα είναι αμαρτία*». Ποίος το λέει αυτό πλανεμένε μου άνθρωπε; Ο Θεός δεν μίλησε για Νηστεία εξερχομένων σε

εκείνη την πρώτη εντολή στον Αδάμ. Τα εισερχόμενα απαγόρευσε. Γιατί άραγε; Η απάντηση απλή. Γιατί όταν ταυτίσεις το θέλημα σου στο θέλημα του Θεού στα απλά και καθημερινά, δεν σφάλεις στα μεγάλα και πολύπλοκα.

Ακούμε: «Καλύτερα να φας μια μπριζόλα, παρά πέντε πιάτα φακές!» Ποιός το λέει αυτό μπερδεμένε μου άνθρωπε; Νηστεία κάνει αυτός που θα φάει τα πέντε πιάτα φακές και όχι την μπριζόλα. Μπορεί ο τρόπος της Νηστείας του να μην είναι ο ιδανικός, όμως αυτός κάνει υπακοή στην Εκκλησία και στην εντολή του Θεού. Αυτός που τρώει την μπριζόλα, αυτονομείται στην εγωκεντρικότητα της επιλογής του!

Ακούμε: «Καλή η Νηστεία. Καλή ευκαιρία και για δίαιτα!». Ποιός το είπε αυτό παθιασμένε μου άνθρωπε; Η Νηστεία είναι για να μας απαλλάσσει από τα πάθη μας. Αν είναι να την υποτάξουμε στα πάθη μας είναι άχρηστη. Η Νηστεία δεν είναι δίαιτα, είναι άσκηση στην υπακοή μας προς τον Θεό και την Εκκλησία του και όχι συνταγή προσαρμογής στον διαιτολόγο και το ιατρείο του.

Ακούμε: «Δεν έχει σημασία η Νηστεία του φαγητού. Νήστευε το μίσος, την κακία, την εκδίκηση...». Ποιός το είπε αυτό φιλόσοφε άνθρωπε; Στην Νηστεία προσεγγίζουμε την Σοφία και όχι την Φιλοσοφία. Πώς θα νηστεύσεις το μίσος, όταν μισείς την εντολή του Θεού; Πώς θα ξεπεράσεις την κακία, αν θεωρείς κακή την εντολή της Νηστείας, έτσι όπως την δίνει ο Θεός και η Εκκλησία; Πώς θα ξεπεράσεις την εκδίκηση, όταν εκδικείσαι τόσο βίαια με την κρίση και το λόγο

σου, αυτόν που δίπλα σου νηστεύει το λάδι; Τα πάθη νηστεύονται εντός της Νηστείας. Νηστεία παθών άνευ Νηστείας τροφών είναι μάταια. Οι δαίμονες, για να βγουν από μέσα μας πρέπει να πεινάσουν για να εξέλθουν σε αναζήτηση τροφής. Μόνο έτσι μας απαλλάσσουν. Δεν είναι τυχαίος ο λόγος του Χριστού: «τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ» (Ματθ. 17,21). Και συ αντί να τους βγάλεις... τους τρέφεις με την βρώση και τη σκέψη σου. Μια βρώση ανήστευτη. Μια σκέψη που αντί για προσευχή στρέφεται σε δικαιολογίες της αμαρτίας.

Ακούμε, ακούμε, ακούμε πολλά! Ας νηστεύουμε και αυτά που ακούμε και ας ακούσουμε μόνο την εντολή του Θεού τούτο το άγιο διάστημα. Η Νηστεία είναι Αγία. Η Νηστεία είναι λογική. Η Νηστεία είναι παθοκτόνος και όχι σωματοκτόνος. Η Νηστεία δεν είναι αδιάκριτη. Αντίθετα, κατέχει, δια της σοφίας των Πατέρων μας, απόλυτη διάκριση: Οι κυοφορούσες γυναίκες, απαγορεύεται να νηστεύουν. Οι γυναίκες σε λοχεία, απαγορεύεται να νηστεύουν. Οι γυναίκες που θηλάζουν, απαγορεύεται να νηστεύουν. Τα βρέφη, τα νήπια και τα μικρά παιδιά, απαγορεύεται να νηστεύουν. Οι ασθενείς και οι ανήμποροι, απαγορεύεται να νηστεύουν. Οι γέροντες και οι γερόντισσες, απαγορεύεται να νηστεύουν. Ποιοί μείνανε Χριστιανέ να νηστεύουν; Ελάχιστοι! Λίγοι! Αυτοί νηστεύουν για όλους! Πώς λοιπόν περιφρονείς το Θεό, την έγκυο, την μικρομάνα, τα βρέφη, τα νήπια, τα παιδάκια, τους ασθενείς, τους ανήμπορους, τους γέροντες, τις γερόντισσες; Όταν αποδιώχνεις την Νηστεία, αποδιώχνεις και την κοινωνία με όλους αυτούς. Πώς λοιπόν με τέτοια περιφρόνηση στην ανθρώπινη κοινωνία, επιζητάς την θεία Κοινωνία στην Εκκλησία του Χριστού; Χριστιανέ μου, η μη τήρηση της Νηστείας, άγει σε θάνατο: «θανάτῳ ἀποθανείσθε». Ξεκάθαρα λόγια. Σταράτα λόγια, εκ του στόματος του Θεού. Πώς διαστρέφεις την αλήθεια, με περισσή χολή για να χωνέψεις την παρακοή; Οι δικαιολογίες για να μη νηστεύουμε, είναι η επανέκδοση της απάτης του όφεος επικαιροποιημένη στα σχήματα της εποχής μας.

Ας μην φορτώνουμε με τη δική μας κακή χρήση της ελευθερίας την Νηστεία. Ας μη δικαιολογούμε το διαστρεμμένο μας θέλημα, από το ορθό θέλημα του Θεού. Δεν φτάνει μόνο να ομολογούμε το Θεό. Πρέπει και να ακούμε το θέλημα Του και να μας γίνεται βίωμα και πράξη. Ο λόγος του Χριστού «*Ου πας ο λέγων μοι Κύριε Κύριε, εισελεύσεται εις την βασιλείαν των ουρανών, ἀλλ' ο ποιων το θέλημα του πατρός μου του εν ουρανοίς*» (Ματθ.7,21) και η εντολή της Νηστείας είναι θέλημα Θεού!

Γι' αυτό κάθε που ακούμε Νηστεία, ας θέτουμε τον εαυτό μας στην εφαρμογή του «*Στώμεν καλώς· στώμεν μετὰ φόβου· πρόσχωμεν!*». Ας κάνουμε το Σταυρό μας και ας προχωρούμε χωρίς πολλά περιττά και ανούσια....